

ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ի Կիւնտի - Սէնէ

(1869)

ՆՈՒՄԵՐՈ 370

1287 ԲԵՃԵՊ ԴԱ

ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ԻՆ ԲՈՒՆԱՄԷԻ
ՍԷՆԷԼԵՅԻ 150 ԴՐԶ
ԱԼԹԵ ՄԻԼԵԸ 80

ԲԵՐԵՒՄՊԷ
ԹԵՐԵՐԻՆԻ ԷՎՎԵԼ 22

ԻՆ ԿՈՒՆԵՐ 45
ՏԱՆԵՐԻ 20 ԿԵՅԻՆԷ 40 ԿԱՐԱՅ

ԱԼԱՅԵՐԱՆԿԱ
ՆՈՅԵՄԵՐՈ 3

ԱՍԻՌԱՆԷ 22 ԹԵՐԵՐԻՆԻ ԷՎՎԵԼ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ամսոյս 25 ին շաբաթ օրը Տեառն Կոմիտասայ Բաճակային նահատակութեան օրն ըլլալով, նոյն առաւօտեան ժամը 4 1/2 ին Ամենապատիւ Գերերջանիկ Հոգեւոր Տեառն ներկայութեամբ, Արհիպիսկոպիտ Գեորգ Գերապայեան Հիւրմիւլիւն Արքեպիսկոպոս Սիւնեաց եւ ընդհանրական Արքայ Միքիթարեան Ուխտին վերահովոյ հանգիստաւոր Չայնաւոր Պատարագ պիտի մատուցանէ Սամաթիոյ Սնաբատ Յղութեան եկեղեցին. եւ ետքը ըստ սովորութեան Տոնախմբութեան հանդէսը, անոր նուիրական շիրմին վրայ պիտի կատարուի:

Ուստի կը յուսանք որ բարեպաշտ ուխտաւորք, իրենց ներկայութեամբը այս հանդէսը պատուելու կը բարեհաճին:

Սամաթիոյ 20 հոկտ. 1869

Հոգաբարձուք Եկեղեցւոյն
Սամաթիոյ.

ԱՀՎԱԼԸ ՄԻԼԻՅԷ

ԱՌ ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԵԱԼ
ՀԱՐՑ ԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՈՅՆ ԿԱՐԳԵԼՈՅ
ՅԱԶԳԱՅԻՆ ՍԻՆԵԶՈՒՈՍԷ

Թուղնամէմիդին 369 ունճու նիւսիւսին
տէն պազըյէ վէ խիթամ.

Այլ նախ քան զամենայն իւրաքանչիւր դասու գղերց որդիական հնազանդութեան, եւ իւրաքանչիւր վիճակի քահանայից պարտաւորութեանց վճարման բարե օրինակը ժո

ղովրդեան ընծայուի, եւ վերջանայ գայթակղութեան վիճակը: Դադարին մեկ կողմէն կաթողիկոսական աթոռոյն արածութեանց սեղման վերայ ժողովրդեան մէջ առեւտուս ցաւակցութիւնները, եւ միւս կողմէն նոյն աթոռոյն կոտորածներէն օգտուելու ճիգերը, եւ հակադրային դրութիւններով հայրապետական աթոռէն հեռանալու միտքերը: Ներքեք ո՛ր ամենապատիւ հարք, որ ազաւորք ձեր սրբութեանց միջնորդութեամբ սուրբ Սիւնհոգոսին, որ բարեհաճի հիմնական դարման մը մատուցանելու ծանր զեղծման մը որ ցաւօք սրտի կը լսեմք չէ թէ Արեւմտեան ուղղափառ եկեղեցւոյ կղերին մէջ այլ եւ նոյն իսկ մեր անշատեալ եղբարց, եւ Յունաց կղերին մէջ չի տեսնուիր. այն է ամանց եկեղեցականաց տնէ տուն շրջելով փոխանակ յաւիտենական ճշմարտութիւններ քարոզելու: Ինչպէս իրենց նախնիքը եւ հիմնական բարեպաշտ եղբայրակիցներին կը նեն, տարածաթիւթեան որովք ազգին մէջ սերմանել, եւ հաշտութեան եւ խաղաղութեան ամէն ճիգը ի գերեւ հանելով ազգային խիղճը խռովել: Առանց խորութեան դասու կղերցէ մեր գանգատը: Խղճացէք այս ազգիս վրայ եւ այս համաճարակախտին դարմանը կը խնդրենք, հոգացէք ո՛ր ամենապատիւ հարք, եթէ կը բաղձաք, ինչպէս անապարկոյս եմք, ազգիս բարոյական բժշկութիւնը:

Եթէ տրտնջալու իրաւունք ունին յիշեալ եկեղեցականք, գիտեն եկեղեցական օրինաց սահմանադրութիւնները, որ վերնագոյն ատենի գիմել կը ներեն, բայց ոչ երբէք հաւատացելոց խիղճը վրդովել: Ազգասիրութիւնը պատճառաւք իմն է այսպիսեաց բերանը, ինչու որ եկեղեցւոյ օ

րինաց հաւատարիմ չեղողը, որուն երգմամբ եւ ուխտիւ կապուած է միթէ ազգին հաւատարիմ եւ անկեղծաբար ազգասէր կրնայ մի սեպուիլը: 7. Գաւառական եպիսկոպոսաց ընտրութեան դործը կը բաղձանք որ գրաւոր կանոնի մը առնուելով մեր գաւառական քահանայից եւ ժողովրդեան մասնակցութիւնը ազէկ մը որոշուի, եւ հրատարակուի. եւ այսպէս այս կէտիս մէջ նաեւ ամենայն տարակոյս անհետ ըլլայ:

8. Եւ քանզի ըստ որոշողութեան սրբոյ գահին կիլիկիոյ Պատրիարքին հաստատուն բնակութիւնը Կ. Պօլիս ըլլալով Պօլսոյ թեմին կարգաւոր իշխանութեան թիւնը գերերջանիկ Պատրիարքին յանձնելու է, եւ ըստ Արեւելեան բարեկարգութեան, զոր հարկը յիտուն տարուան դործադրութիւնն հաստատուած է, կաթողիկոսին ընտրութեան մէջ աշխարհականաց միջամտութեան ներուժն չը կայ, կը խնդրեմք որ փոխարինարաւ դրան կաթողիկոսարանի եպիսկոպոսաց ընտրութեանը մէջ ինչպէս խոստացուած է Պօլսոյ կղերին եւ ժողովրդեան հանձնալու մասնակցութիւնը դրաւոր ու կանոնաւոր կերպով հաստատուի, եւ հրատարակուի:

9. Իբր անկեղծ որդիք կը համարձակիմք նաեւ իննգրելու որ սրբազում մար Սիւնհոգոսը բարեհաճի սուրբ աթոռին առջեւ ներկայացնելու մեր ամենուս սրդիական խոնարհ աղերսը կաթողիկոսական արածութեանց 1867 յուլիս 12 կոնդակաւ եղած փոփոխութեանց վրայ: Ինչպէս խորին է մեր երախտագիտութիւնը սրբազան հօր երկու աթոռոց միութեամբը ազգիս ըրած անզուգական շնորհքին համար, նոյնչափ անկեղծութեամբ եւ

որդիական խոնարհութեամբ պարտք կը սեպենք մեզի յայտնելու որ յիշեալ եղանակաւ որութեանց ձեւը խիստ ծանր տպաւորութիւն ըրած է Արեւելքի մէջ, եւ ուղղափառութեան յառաջանալուն առջեւ խորին վիհ մը բացած է: Նախ՝ նորընտիր Պատրիարքի գահակալութիւնը մինչեւ վերջի ատեններս պայտու չ'առած միայն եպիսկոպոս չձեռնադրելու սահմանաւ ըլլալով, հիմայ մետրապօլիտական աթոռի մը պահանջմանց ներքեւ ինկած է: Երկրորդ՝ եպիսկոպոսաց ընտրութիւնը կաթողիկոսական Սիւնհոգոսէն առնուելով երբեակ թուոյ մը միայն առաջարկութեան վերածուէր է: Երրորդ՝ նոյն ընտրութեան վկայագիրները եւս կաթողիկոսը ուղղակի սուրբ աթոռոյն առաքելու ձեռնհաս չըլլալով, այս պաշտօնն ալ պառքեական նուիրակի միջնորդութեան վերապահուէր է: Ասոնք են ահա ասիկ եղած եղանակաւ որութիւնները. ասոնցմէ ի զատ լրագրոց եւ հրատարակութեանց մէջ եղած խօսքերը աւելորդաբանութիւն կամ գըրգըռական զրոյցներ են մեզի համար:

Արդ մեր ուղղափառ ազգիս սուրբ հաւատոյ եւ առաքելական գահին անանջատ յարմանը պատճառաւ քաշածները աշխարհածանօթ են. տակաւին կենդանի են քարոններու մէջ ինչք եւ առողջութիւննին զոհած ազգային խոստովանողները: Վասնորոյ անտարակոյս եմք որ սուրբ գահը մեր եկեղեցւոյն վրայ չի կրնար անվստահ ըլլալ: Եթէ Արեւելքի մէջ սուրբ աթոռին վստահութիւնը նուազեցնելու առիթներ տրուած են, չենք կարծեր որ անոր պատիժը հալածանաց հետեւանքները տակաւին վրան կրող մեր ազգը եւ նուիրապետութիւնը քաշելու գատապարտութիւն խորին է եւ միշտ խորին եղած է մեր յարգութիւնը եւ հնազանդութիւնը առ սուրբ գոհն, եւ գիտենք նաեւ որ մեր հայրապետութիւնը սրբոյն Աեղբայրորոսի մէկ շնորհքն է, եւ անոր արժանաւորութիւն ունի զայն եղանակաւ որեւիտ, քննալէս նաեւ ընդարձակելու: Այլ կը խնդրենք չեթէ մեր ազգային հաճոյքն լեցնելու, այլ մեր անջատեալ

եղբարց սիրտը վստակելու, եւ ուղղափառութեան յարգաւանանայր համար, որ սուրբ աթոռը բարեհաճի այս երեք եղանակաւ որութիւնը մեր եկեղեցւոյն շնորհելու: Եթէ եպիսկոպոսաց ընտրութեան կէտին մէջ ապահովութեան միջոց մը անհրաժեշտ է, սուրբ աթոռը իւր խորին իմաստութեամբը կարող է զանազան տրամադրութիւններ գտնալ, որք իրեւելեան գրութիւնը ողջ պահելով՝ սրբազան հօր սիրտը միանգամայն ապահովցնելու կարող ըլլան: Եւ անօթ է նաեւ սուրբ աթոռին՝ ազգիս մանաւանդ մէկ ու կէս դարէ ի վեր առաքելական նուիրակաց ցուցուցած որդիական յարգութիւնը. սուրբ ժողովրդին գիւտները վկայ են մեր ըզմէն: Ուստի ծանր է մեզ տեսնել հիմայ առաջի ամենայն ազգաց որոնց մէջ կը բնակիմք, որ սուրբ աթոռին հետ ուղղակի յարաբերութենէն՝ զոր մեր նախադահութիւնը կը վայելէր, հիմայ մեր կաթողիկոսութիւնը զբերւած ըլլայ:

Չեմք կրնար բացատրել ո՛ր ամենապատիւ հարք թէ այս կէտս ի՞նչ խորանկ տպաւորութիւն ըրած է մեր համազգայնոց վրայ: Մեզի համար աւելի պանծալի՝ աւելի նշանաւոր է որ Արեւելեան ազգ մը ուղղակի կաթողիկէ եկեղեցւոյն գլխոյն գիմէ, եւ ուղղակի կեփայեան աթոռին առջեւ իւր խոնարհական յարգանքը ծայէ բանթէ նուիրակի միջնորդութեամբ: Այս է մեր Հայոց եկեղեցւոյն աւանդական համոզումը եւ զգացմունքը: Բայց միանգամայն պարտք կը սեպենք յայտնել որ այս մեր իղձը անցեալ կամ հիմակուան Աստուածարեալ նուիրակին նկատմամբ նեղսրտութենէ չէ յառաջացած: Մանաւանդ այժմեան առաքինապարզ նուիրակիս բարեհամբոյր բնութիւնը եւ գերզգօն խոհեմութիւնը ամենուս ծանօթ է, եւ ամենուս սիրտը իրեն յանկուցած է: Արդ՝ եթէ սուրբ Սիւնհոգոսը բարեհաճի մեր այս խնդիրը կատարելու, կ'աղաչեմք խոնարհաբար մեզի ծանուցանելու, որ ըստ այնմ մեր որդիական ազեր սագիրը պատրաստելու ջանանք:

10. Նոյն անկեղծութեան զգաց-

մունքները՝ որով մեր որդիական ոխտը տողորած է, մեզի համարձակութիւն կուտայ ուրիշ փափաք մ'ալ յայտնելու, եւ այն ալ նմանապէս ուղղափառութեան ազգիս մէջ զարգանալուն դիտմամբ, եւ ոչ եթէ սնապարծ ինքնահաճութեան համար. այսինքն հայրապետութեանս այժմեան սահմաններէն դուրս մնացած մեր կաթողիկէ ազգայնոց հայրապետական աթոռոյս հպատակութեան ներքեւ ենթարկուիլը, որով աթոռը աւելի եւս ոյժ եւ զօրութիւն առնելով, կարող ըլլայ մեր ուղղափառ հասարակութիւնը յառաջադէմ ըլլալ:

11. Վերջապէս մեզի պարտք կը սեպենք որդիաբար յայտնելու, որ չենք կրնար անստորբերաչօք եւ արտաւեր գիտել որ Լուսաւորեան աթոռի վրայ նստած Սրբոյն Լուսաւորչ Թօրինաւոր յաջորդի մը որ Սիւնհոգոսական հարգք ընտրեալն է, եւ սրբաւ Սիւնհոգոսական հարգք ալ երդմամբ չափ կանոնական հնազանդութիւն խոստացած էք, այսպիսի օրինաւոր յաջորդի մը, կրնեմք, հայրապետական պատիւը եւ համաշխարհական համբաւը առակ նշաւակի ըլլայ, ոչ միայն ազգային բախտանօք այլ եւ հրապարակական նախատանօք առաջի պլախառաց եւ պլակրօնից: Մերթ Ս. աթոռը, մերթ Բ. Գոսառը, մերթ հայրապետական աթոռոյն նուիրապետութիւնը լրագրոց մէջ հրապուրուած, եւ խաբուած կը հրատարակի, կարծես թէ վատիկանու Պատրիարքութեան, եւ Տէրութեան ատենաներուն մէջ խաբէութեան ոգի մը տիրած ըլլայ, ամէն բան խաբէութեամբ վճարուի, ամէն տեղ խաբէութեան ուրուական մը տեղնուի: Իբր այն թէ կրնք, եւ ազգերնիս ու տէրութիւնը խաբէութեան գրութեան մը ծառայեն:

Ահա ասիկ այս եւ այսպիսի հրատարակութեանց միջոցաւ է որ կրօնքի եւ ազգերնու հրապարակական պատիւը ճգակտոր ըլլալու վրայ է: Կը յայտնեմք նաեւ որ մենք ամենեւին մէկու մը դէմ հակառակութեան ոգւով չեմք յարժած, եւ պատրաստ եմք ամենայն օրինաւոր միջոց

Ի գործ գնելու ազգային խաղաղութեան վերահաստատողուն համար, եւ կը բաղձամք որ իշխութիւն մտաց ամենեցուն մեր այս յայտարարութիւնները ամենուն ծանօթ ըլլան, եւ մասնաւորաբար խնդրելով որ այս մեր որդիական աղերսագիրը սրբագումար ազգային Սիւնհոդոսին ներկայացնելու բարեհաճիք, եւ կրկնելով մեր որդիական հաւաստիքը խորին յարգանքով եւ համբուրիւ սուրբ աջացող միամբ:

Ամենախոնարհ ծառայք

Բօմա ճանիւղնոտէն, միւթէվէֆա կաթողիկոս հազարաթընա վերիլէն իւշ ատէտ կոնդակարն էրմէնիճէսինի ղաղէթամըղա այնէն տէրճ իթտիք իսէտէ, թիւրքճէսինի թէրճիւմէ իտէրէք օնլարը տախի ղաղէթամըղ վառէթաւը իլէ նէշը իտէճէյիզ:

1867 սէնէսինտէ վերիլէն կոնդակըն մուգատտէմ թիւրքճէսի այրընա պիր ըէսալէ շէքլինտէ պատըլըպ նէշը օլմուշ վէ հէր քէս օգումուշ օլտուղունտան, պունուն նէշընտէն սարֆը նազար օլունմուշ տուր, շայէտ օգումայան վար իսէ, քիթապըլարտան ալըպ, վէ տիկէրէրի իլէ բուպար իտէպիլիլէր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԷԻԹԷՆԷՎԻԹԷ

Բազաք իրթէսի կիւնիւ հաշմէթլու Աւսթրիա իմբերաթորու հազրէթլէրի ստաթ տէօրթ ըատտէլէշքիտէ Գարա քէօյ քէօրթիւսիչստէն տէօրթ աթլը արապա իլէ կէչիպ, Զարչույու քէպիլի կէզմիշ վէ իշխթտէյիլիլէ կէօրէ, պիր սնթիլքաճը տիւքընաննա կիլիպ, միւտադգի գանէ սէթ իթտիքտէն սօղրա, Սիւլէյմանիլէ ճպմիլիշէրիֆի, Եէտի գուլէյի վէ սայիր ասարը աթիլքայը կէչիպ ախշամըսը սարայա ալտէթ պուլուրմուշ տուր:

— Հաշմէթլու Յրանսուա ժօղէֆ հազրէթլէրի, Գուտսու շէրիֆէ գիւլէնէրինի միւմքին մէրթէպէ միւշէրէֆ գըլմագ իւզրէ, թարաֆը էշրէ-

ֆի հազրէթի թաճարիւտէն, իքինճի իմրաթօր Մուզաֆֆէր պէյ, բազար իրթէսի կիւնիւ վաքօրու մախսուս իլէ Եաֆաեա ազիմէթ իթմիշ տիր: Միւշարիլէյհին բաքիպ լտուղու վաքօր իլէ 4 գըլթա սարայ արապալտըր, եիրմի ըէս եիւք վէ արապա պարկիլէրի, եիրմի խատէմէ վէ Եւրօպալաշճըլար վէ պիր թագըմ Ռամանլը ալրապաճը վէ սէյիսլէր կիթմիշլէր տիր:

— Իմբերաթօր հազրէթլէրի եէվմը մէզքիւրտէ Ղալթաթատա Սան ճօրճ քիլիսէսինտէ պատարագտա պուլունմուշ վէ պատէհու Աւսթրիա խատթախանէսինի կէզմիշ վէ խօշնուտիլէթինի իպրազ իթմիշ տիր: Իմբերաթօր խասթապարա նէզաքէթ իազրէ սիւալէր իթմիշ վէ օրատալ իթմիլար պիր կէմիճիլէ պիր գաշ տագիգէ գատար միւքեպէմէյէ թէնէզգիւլ իլէ, նէ խըսմէթլէքտէ պուլունտոգըրնու սիւալ իլէ էլինէ օն թանէ գըրմից վերմիշ տիր:

— Հաշմէթլու Յրանսուա ժօղէֆ հազրէթլէրինի Տէրաատէթտէ իւզամէթլէրի էսնասընտա Մ. Յրանգըն սարաֆ թայիլին օլունտուղունու սալիր ղաղէթալարտան ալըպ պէյան իթմիշ իսէք տէ, պու տէֆա Գաւրիլէտէ օգումնտուղունա նազարէն, Մ. Յրանգ օլմայըպ իլըա գօնթ Գամենտօ օլմուշ տուր, նասըլ քի հաշմէթլու Յրանսա իմբերաթօրիլասը Էօթէնի հազրէթլէրինէ վէ ֆէխամէթլու բըրէնսլէր հազարաթընա սարաֆ օլմուշ տուր:

— Սիպիրիանըն 40 պին էհալիլի շամիլ օլան պէօյիւք շէհիրէրինտէն պիրինտէ, տէհէթլի պիր հարիգ զուհուր իլէ, պիւթիւն շէհիր քիւլ օլմուշ տուր, մէզքիւր հարիգ, տիկէր պիր շէհրին օրմանլարընը վէ քէօմիւր մատէնլէրինի տախի եազմըշ տըր:

— Հաշմէթլու Աւսթրիա իմբերաթօրու հազրէթլէրի Տէրաատէթտէն կիթմէզտէն էվվէլ, Էքսէրի մէմուրինի քիրամ հազարաթընա վէ Նէմէթ թէպալարընը թագտիմ իթտիքլէրի վէքիլէրէ վէ քէզալիւք Աւսթրիա սէֆարէթ վէ գօնսօլտիանէսի մէմուրիննէ Գոնթօն տը Յէր վէ Յրանսուա ժօղէֆ նիշանըարընտան 150 գըլթատան միւթէվաճիք իթա պուլունմուշ տուր:

— Լէվանթտա օգումնտուղունա նէզարէն, օթուղ գատար իշճի քէօյ իլւլէք Զանագ գալէնին Ոչնատօլու եազարնտան Բուճէլի եազաւնա կէշէր իքէն, ազընթըտա պիրնիլէրի ուֆագ կէմի զարգ օլմուշ վէ օթուղ քիշի թէլէֆ օլուպ, եալընըզ իւշ քիշի գուրթուլմուշ տուր: Գէզալիք եազ եիւքիւ պիր Օամանլը կէմիսի Պօղաղըն աշըպարընտա պիր կէմի իլէ չաթըշըպ, դարգ օլմուշ վէ տէօրթ քիշիտէն մաստա քեաֆիլէյէ թայիֆալարը թէլէֆ օլմուշ տուր:

— Բրուսիա վէլիի ահալը ֆէխամէթլու բըրէնա Յրէտէրիք հազրէթլէրի, Ապտուլլահ պիրատէրլէրէ քէնտի վէ մայէթի մէվնուտիլին ֆօթօկրաֆընը չըգարթտըղը կիպի, հաշմէթլու Յրանսուա ժօղէֆ հազրէթլէրի տախի, բազար կիւնիւ Տօլմապահճէ սարայընտա ճէնէրալ գըյաֆէթինտէ եալընըզ քէնտի ֆօթօկրաֆընը միւմայիլէյհ աթրատէրլէրէ չըգարթմըշ տըր: Իմբերաթօր հազրէթլէրի, ըէսմինի չըգարթտըղը պիր չարէէք միւտտէթտէ միւմայիլէյհիւմէ, սանաթլարը իւզըրինէ սիւալլէր իթմիշ վէ անլէրին նամ ու շէօհէթիլին մուճիպ օլուր թէշվիլքաթ վերմիշլէր տիր: Իմբերաթօր հազրէթլէրին մաթլուպու իւզրէ, միւմայիլէյհ պիրատէրլէր քէնտի մայէթի մէվնուտի օլան պաշ մինիսթրօլարը վէ մէմուրինի քիրամըն ֆօթօկրաֆլարընը չըգարտըղլարընտա, զաթը իմբերաթօրինի տախի մէզքիւր ըէստէ պուլունմասընը ըէնա իթտիքլէրինտէ, անինտէ հիւսնիլիլա կէօթմէթլէրալէթ պուլունմուշ, վէ Ապտուլլահ պիրատէրլէր տախի շիֆահէն քէնտի թէշէքքիւրլէրինի իմբերաթօր հազրէթլէրինէ պէյան իլլէտիլքտէն սօղրա, ֆէրտասը կիւնիւ չըգարտըղլարը ֆօթօկրաֆլարը վէ Եիւզ գատար զէվաթը մուաղզամա վէ միւթէպէրէնին թապիլիլէրինի հալի ալթուն եալտըղը պիր կիւզէլ ալպիւմ իթա իլլէվիլէր տիր:

Իմբերաթօր հազրէթլէրինտէն միւմայիլէյհ պիրատէրլէրէ վէրիլէն միւքեաֆաթը վէ օլ պապտէ օլունագ ճագ միւթալաաթընըղը սայիր պիր կիւնէ թէրք իտէրիզ:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹՐ ԹԻԼԷԿՐՈՖԻՑԷ

Ֆլորանս 31 հոկտ.

Մենամթօ փէ մէպուսանը միլլէթ մէճլիսինին նոյնմբեր 18 տէ տալէթ օլունմարնա տայիր իթալիա գըրալը թարաֆընաան էմր ու բուխաթ պուլ-բուլմուշ տուր :

Մատրիտ 30 հոկտ.

Սպանետ թաճթընա քիմին գու-ուս իտէճէյի մէսէլէսինի տէրքիշի նազարը տըգգաթ վէ թէգէ.ք.քիւրէ ալմագ իշիւն , մալթէլիֆ ֆըրգա-լարտան իպարէթ պիր մէճլիս թէճէմ միւյէ տալէթ օլունմուշ տուր :

Թալիթը մէղքիւրէ քիմին գուուս իտէճէյի մէսէլէսինտէն տօլայը վիւ-քէլա իշինտէ եէնիտէն պիր հալը պիւնշան զուհուր իթմիշ տիր :

Եէնի պիւճճէ Սպանետնը միլլէթ մէճլիսինէ թաղաթիմ օլունմուշ տուր : Մէղքիւր պիւճճէ , Սպանետնը խա-րիճի վէ տալիշի տէյունաթը իւզէ-րինէ եիւզտէ եիրմի վէրկի վաղ իտէ-յօր :

Իսկէնտէրիյէ 30 հոկտ.

Մըրըրաա գօնաօլոս տալալարը մէսէլէսի հաղղընտա միլլէի միւլթէ-լիֆէտէն միւլթէլէ.ք.քիւր օլան գօմիսիօն, ինկիլթէրա , ֆրանսա , Աւսթրիա , Բուսիա , Բրուսիա գօնաօլոսլարընտան միւրէ.ք.քէպ օլուպ , պուլլարտան պա-ղըլարընըն մայէթինպէ հիւ.քիւմէթ-լէրի ճանիպինտէն պիրէր տէ վէքիլի մախսուպարը պուլունմաճագ տըր : Միւլթէմէպի Ամէրիգա գօնաօլոսու աալի գօմիսիօնու մէղքիւրէ իշնագ օլմագ իշիւն տալէթ օլունմուշ իտէ տէ , հիւ.քիւմէթի մաթպուլաաթ թարա-ֆընտան հէնիւզ թալիմաթ ալմամըշ տըր : Գօմիսիօնու մէղքիւր սաատէթ-լու Նուպար բաշա հաղղէթլէրինին թաճթը րիյաաթլինտէ թէճէմմիւ ի-տէճէ.ք տիր :

Լօնտրա 30 հոկտ.

Չաթը հաղղէթի թաճաաթիլէրին , Սիւէյիշ ճէտլէլի քիւշաաթ զիյնէթին տէ հաղղը պուլունմագ մատտէսինին իէրի պըրաղըլմըշ օլուուղու Մօրնին Բօսթ զաղէթաաթըն պէ անը նտան տըր :

Փարիս 31 հոկտ. ախշամ.

Ֆրանսըլ ֆօնտօու 71,35 տէն

71,40 իւաշա էյի լաքին իշ օլմամըշ տըր :

Մատրիտ 31 հոկտ.

Միլլէթ մէճլիսլէրինին է.քսէրիսի թարաֆընտան թէշքիլ օլունան պիր ճէմիլէթի մախսուսէտէ իթալեա գը-րալը վի.քթօր էմմանուէլին եէկէնի վէ ճէնօվա տուգաաթ բրէնա թօմա 52 գուրա գարըլ պուլունտուղու հալտէ , 128 գուրա իլէ Սպանետ թալիթընա գանտիտա օլմուշ տուր :

Իսկէնտէրիյէ 1 նոյեմ.

Բօլին նամ լաբօր Սիւէյիշ ճէտ-վէլինտէն կէշմիշ վէ վաբօրու մէղքիւ-րին գաբտանը ֆիրթօնուս պէյաննա-մէսինէ նազարէն ճէտլէլին տէրինի յի միւսայիտ օլուպ , տէրինի իյի աղ օ-լան եէր 20 այագ գաաաթ իմիշ :

Բարիս 1 նոյեմբ.

Նօր նամ զաղէթանըն պիր մուլ-պիրինին գալիլէն պէյաննապ նազա-րէն , զաթը հաղղէթը Շահանէ նոյեմ-բեր 12 տէ Սիւէյիշ ճէտլէլինին քիւ-շաաթ զիյնէթինտէ հաղղը պուլունա-ճագ իմիշ :

Փարիս	հոկտեմբեր	---
Գաբանտը	---	---
Լօնտրա գօնաօլիտէ	---	---
Գաբանտը	---	---
Օսմանը իաթիգրաղը	---	---
Գաբանտը	---	---
Ֆրանսըլ ֆօնտօու 0/0 տէ 3	---	---
Գաբանտը	---	---
Իթալիան	---	---
Գաբանտը	---	---
Ինկիլիզ գօնաօլիտէ	---	---
Գաբանտը	---	---
Վիէննա Գալպիօսու	---	---

ԷՄՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ

Գ Ա Լ Ա Թ Ա Բ Ի Ա Չ Ա Ս Ը

Հոկտ. 21	Յալը. աղշամ	46-23
» 22	Հարչ. սապ. գուր. քէսի.	46-24
» »	» էօյլէն	---

Շէհիր էմանէթի մէճլիսի աղաաթնտան Մէհէմմէտ Միտհաթ էֆէնտիլին էսէրի օ-լարաթ Թիւրքի իւլ իպարէ վէ Էրմէնի իւլ հրու , Էգօնօմի թէրճիւմէսի Ֆէննի իտա-րէ նամ րիսալէ պու կիւնլէրտէ նէշր օ

լունուպ քիթապըլարտա 8 էր ղուրուշա սաթըլմագտա տըր :

Էգօնօմիա իլմի ուլունու , միւլթէտէ տէն օլուպ , Էւրոբա միլլէթլէրի նէզաին-տէ պու իլմին էլգէմիլէթի զալէթ թա-լընըպ , կէրէք զիւքուր վէ կէրէք նիսա թայիֆէլէրի էքսէրիա էօյրէնմիլլէր իքէն , պիզ իտէ հէնիւզ մէղքիւր իլմէ նէշէմիզ պուլունմայըպ , հէվլէս իթմէտիլիտիլտէն , սէֆալէթիմիլլին պիր գաթ տաաա քէսպի իղտիեատ պուլմասնա սէպէպիլէթ վէր-միշիզ տիր : Պրագալմ պու իլմին Էրքէք-լէրէ օլան ֆայիտէլէրինի , հաթթա դա-րըլարըն իտարէի պէթլէլէլէրինէ պունա չօգ լուզուվարը վար տըր :

Քիթապը մէղքիւրուն լիսանը հէր քէսին աղապաաղը դապա Թիւրքէ օ-լուպ , օլ պապտէ պիր կիւճլիւք օլմայըպ , հէր ֆաթիլիա սահիպի պու քիթապտան պի-րէր թանէ սաթըն ալսա , ֆայիտէսինի կէօրէպիլիւր . պա խուսուս մէթթէպլէրէ տալի պիր սէրս քիթապը տալի օլապի-լիւր :

Կ Ի Ի Լ Ի Ն Ե Ա

ԵԱԽՕՑ

Քէնտի կէօրիւնմէյէրէք
Հէր քէսի կէօրէն պիր գըլ
Օթուզ պիր կիւճէյէ թաղսիմ
օլունմուշ
Ի Ս Թ Ա Ն Պ Օ Լ
Վէզիր խանընաա նումէրօ 20
1 8 6 8

Միւլէլիֆի վիշէն աղա թիւքիյան իշպու մասալ քիթապը 540 սա-հիֆէտէն միւրէթլէպ լաթիֆ վէ էյ-լէնէլի պիր քիթապ օլուպ , միւլէ-լիֆի մումայիլէյհ , թէլէլիֆ իթալիլ իշպու քիթապտա , կէրէք կէնճ գըղ-լարըն , տէլիգանըլարը . վէ կէրէք տէլիգանըլարըն , կէնճ գըղլարըն նէ վէճհ իլէ ալտաաթը օլուուղլարըն , հէմ նասիհաթ վէ հէմ էյլէնէլի թէ-միզ թիւրքէ լիսան իլէ գալէմէ ա-լընմըշ օլուպ , իշպու քիթապ 25 էր ղուրուշա հէր քիթապը տիւքքեան-լարընաա սաթըլմագտա տըր :

ՍԱՀԻՊԻ ՄԵՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԷԹԱ

ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻԼԷԿԷՏՃԵԱՆ

ՍԹԱՆՊՕԼՏԱ ՉԻՉԷԲ ԲԱԶԱՐԸ ՆՈՒ-

ՄԷՐՕ 45

ՃԵՄԻՅԷԹԻ ԻԼՄԻՅԷ ԹԱՊԻԱՆԵՍԻՆՏԷ